

NOVÝ DOMOV

The New Homeland

MASARYK MEMORIAL INSTITUTE, Inc., 450 Scarborough Golf Club Rd., Scarborough, Ont., M1G 1H1
No. 22 (2312) Vol.43 Čtvrtek (Thursday) 29. října (October) 1992 Cena: \$ 1,10

Dnes si můžete přečíst:

Z krajského života - str. 2
Vzpomínka na 28. říjen - str. 3
Čihošťský zázrak - str. 4
Ze života politických vězňů - str. 4
Praha - Montreal - str. 4
Kolik řečí znáš - str. 7
Sportovní zpravodajství - str. 7
Zpravodajství z Československa - str. 8
a další zajímavosti

Dvacet let politického života Otty Jelínka

Před dvaceti lety vstoupil na půdu kanadského parlamentu mladý muž, jehož předcházela pověst vynikajícího sportovce a úspěšného obchodníka, Otto Jelínek. Již od svých prvních parlamentních projevů podchytil zájem Kanadánů a bylo jasné, že tento mladík nejen že není v parlamentu náhodou, ale že v něm bude hodně let.

Zrodil se totiž nový kanadský politik. Otto Jelínek se narodil v Praze roku 1940. Po únorovém komunistickém puči spolu s rodiči a sourozenci opustil Československo a rodina se usadila v Oakville, Ont., kde žije dodnes.

Není mnoho politiků, kteří by po dobu dvaceti let byli znovu a znovu voleni do nejvyššího zákonodárného sboru Kanady. Otto (jak bývá velmi často Čechy a Slováků nazýván) však po dobu dvaceti let nejenže sedává v parlamentní lavici, ale několikrát byl v kanadské vládě ministrem m.j. sportu, multikulturalismu a nyní - ministrem státních příjmů (daní).

Zvláště poslední ministerské křeslo není záviděníhodné. Ruku na srdce:

kdo z nás rád platí daně? Kdo byl nadšen, když vláda - a vlastně jménem vlády - nás Otto Jelínek seznámil s nepopulární novou daní GST? A přesto jeho popularita mezi voliči nepoklesla.

V blahopřejném dopise Otto Jelínkovi píše ministerský předseda Kanady Brian Mulroney: "For two decades, you have represented Canadians with honour and distinction. Your steadfast commitment to liberty and freedom stem from very personal experience, and it is your integrity and principles that have guided you so successfully through your political career."

Oslava dvaceti úspěšných politických let Otty Jelínka se konala 14. října v Royal York hotelu v Torontě za účasti mnoha politiků, obchodníků, novinářů, sportovců a umělců, jeho přátel a voličů, manželky Leaty a syna, sourozenců a také dvaadvacetiletého otce. Hlavním mluvčím večera byl Gerald Regan, bývalý první ministr provincie Nova Scotia. Dále na večeru promluvil Paul Godfrey (Toronto Sun), televizní komentátor Mike Duffy

(CTV) a nositelka zlaté olympijské medaile Marnie McBean, která m.j. poděkovala Otty Jelínkovi za podporu veslařského sportu. V projevech zde pronesených byl zřetelný obdiv k ministru Jelínkovi, k jeho životní dráze, k nelehké cestě politika. Často

zde byla vzpomínka země, kde se Otto narodil a kam se v r. 1962 vrátil pro sportovní vavříny, pro titul mistra světa v krasobruslení, který zde obdržel za bouřlivého jásotu Pražanů se svou sestrou Marií...

I nyní se ministr Otto Jelínek vrací do Prahy, aby zde svými zkušenostmi pomohl nově se rodící česko-

slovenské demokracii.

V závěru večera ve své řeči pronesl Otto Jelínek poděkování všem přítomným. Poděkování Kanadě vyslovil v řečnické essey, kdy vyznal, co pro něj znamená text kanadské hymny O Canada.

Popřejme mu tedy mnoho dalších úspěchů zde v Kanadě i při jednáních, kde pomáhá zemi, kde se narodil - Československu.

Na snímku J. Sojky klade O. Jelínek spolu s V. Klausem věnec k pomníku sv. Václava v Praze (1990)

WONDERFUL PLACE
NICE PEOPLE

FREE PARKING
EXCELLENT FOOD

The Return of the Umpa-pas

Milan & Musicale International
November 14th, 1992 at 8 p.m.
Admission \$10.00

Come and join us at

PRAGUE RESTAURANT

MASARYKTOWN

450 Scarborough Golf Club Road, 439-2053

KALENDAŘ

- 30., 31.10 a 1.11. - Toronto: představení Nového divadla, Stalo se v Collingwoodu - info: 363-7686 nebo večeř: 463-3182
- 5.11. - Montreal - Gen. konsulát - promítání filmu Tankový prapor - info: 465-0518
- 7.11. - Seminář pro nové podnikatele. Čs. sdružení, tel: 925-2241
- 8. 11. - Toronto - Bazar Dámského odboru
- 14.11. - Montreal - Bazar Dámského odboru
- 16.11. - Montreal - Koncert Stamicova kvarteta z Prahy, Theatre Maisonneuve
- 18.11. - Ottawa - Koncert Stamicova kvarteta z Prahy, United Church, 6 Epworth, Nepean
- 21.11. - St. Jacobs - Mikuláš, nadílka v Idubu!
- 21.11. - Montreal - Mikulášská zábava
- 22.11. - 2. Vánoční prodej knih a dámků (Literacy Pragensis), MasarykTown
- 25.11. - Toronto - Business Experience Exchange - Čs.ČSFR obchodní komora - info: 367-3432
- 29.11. - Toronto - Bazar Sokola
- 3. 12. - Toronto - Vánoční večeře Dámského odboru
- 5.12. - Toronto - Mikulášská zábava Sokola
- 12.12. - Toronto - Vánoční nadílka české školy

NOVÉ MÍSTO !

Ukrajinské kulturní středisko
85 Christie Street

NEDĚLE

8. listopadu 1992 od 12 do 17 hodin

BAZAR

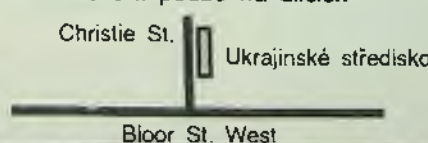
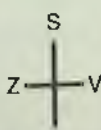
Dámského odboru ČSK v Torontě

Pečivo - občerstvení - prodej knih a dárkových předmětů - tombola - program - hudba - Mikuláš v 15 hodin
Každoroční setkání krajanů a přátel

VÝTĚŽEK NA DOBROČINNÉ ÚČELY!

TĚŠÍME SE NA VAŠI
NÁVŠTĚVU!

Půl bloku na sever od stanice "Christie" - metro Bloor West.
Parkování pouze na ulicích

NOVÝ DOMOV OBDRŽÍTE TAKÉ NA PALUBĚ AIRBUSŮ
ČS. AEROLINIÍ Z TORONTA DO PRAHY A ZPĚT !

NOVÝ DOMOV

CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

Published every second Thursday by Masaryk Memorial Institute, Inc. Řídí tiskový výbor MMI. Uzávěrka: 23 října 1992. Redakce a administrace: 450 Scarborough Golf Club Rd., Scarborough, Ont., Canada, M1G 1H1; tel.: MMI (416) 439-4354, Nový domov (416) 439-4646 (rovněž fax). Úřední hodiny redakce: pondělí-pátek, 10-14 h; Redakční rada: Zdeněk Otruba (předseda), Alena Fialová, Miroslav Glásek, Karel Jeřábek, Eda Ottová, Jaromír Petříček, Jiřina Steinská, Václav Táborský a Vladimír Žila. Sport: Dušan Martinek. Redakční rada: Věra Holáková. Dopisovatelé: Charles Bauer (Ottawa); Josef Čermák (Toronto); Antonín Daičar (Baltimore); Jan Drábek (Nairobi, Keňa); Josef Fligr (Toronto); Jiří Kynčlický (Edmonton); Jiří Loosy (Wuppertal); Vojtěch Nevil-Duben (USA); Jožka Pejskar (USA); Zdeněk Pražák (USA); Stanislav Reinš (Kitchener); Blanka Rohnová (Toronto); Rastislav N. Royko (Calgary); Jan Sammer (Toronto); Mírka Trenzová (Toronto); Ota Ulč (USA); Vladimír Valenta (Edmonton); V. J. Vrána (Montreal); INZERCE: Pětková - základní cena \$ 9. 63. Pro ČSFR - 90 Kčs, druhé zveřejnění 80 Kčs. Obchodní (plošná) - \$ 3 per inch². Grafická podoba inzerátů ošetřených v Novém domově je výhradním majetkem redakce. Neautorizované přetištění je porušením autorských práv. Předplatné na jeden rok (1993): Kanada: \$ 26, USA a zámory \$ 35 (zahrnuje GST), ČSFR (placeno v korunách): 200 Kčs. Bankovní spojení na účtu v Československu: název účtu: Masaryk M. I. Canada, číslo účtu: 400 144-011, Komerční banka, Na příkopě 28, 110 00 Praha 1. Platbu oznámte ihned na naší torontskou adresu! Sazba: Nový domov; tisk: K&T Publishing and Printing, Toronto. Nevyžádané rukopisy se nevracují. Redakce nemusí vždy souhlasit s publikovanými texty, za jejich obsah zodpovídá autor. Na vydání spolupracovali: Josef Fligr, Věra Horáková, Eda Ottová a Rudolf Spítalský.

ČESKÉ A SLOVENSKÉ BOHOSLUŽBY V TORONTĚ A OKOLÍ

ČESKOSLOVENSKÝ BAPTISTICKÝ KOSTEL (Czechoslovak Baptist Church), 200 Annette St. Toronto, M5P 1P6. Záběhák neděle, bohoslužba je v 10 hod. Sředeční biblická hodina v 7.30. Duchovní správa Rev. M. Šolc. Tel.: 767-2027 nebo 270-8808. Kitchener - každou druhou neděli v měsíci v 5.00.

RÍMSKO-KATOLICKÝ KOSTEL sv. Cyrila a Metoděje (R.C. Church of St. Cyril and Methodius), 34 Clarendon St., Toronto, M5J 2M4. Bohoslužby: neděle v 9.00 anglicky a v 11.00 slovensky; sobota 19.00. Duch. správa V. Dandó a S. J. Kubaš. Tel. 363-2332.

RÍMSKO-KATOLICKÝ KOSTEL sv. Václava (R.C. Church of St. Venceslaus), 495 Gladstone Ave., Toronto, M5H 3H9. Bohoslužby: neděle 10.30 a v sobotu večer. Duch. správa Rev. Blažek. Tel. 532-5272.

SLOVENSKÝ EVANGELICKÝ KOSTEL sv. Pavla (Slovak Evangelical Lutheran Church of St. Paul), Rev. Ladislav Kozák 1424 Davenport Rd., tel.: 656-5259 Toronto, M6H 2H8.

SLOVENSKÝ GRÉCKO-KATOLICKÝ KOSTEL sv. Marie (Slovak Greek Catholic Church of St. Mary), 25 Shaw St., Toronto, M6J 2W7. Duch. správa Mgr. Josef Papulay.

RÍMSKO-KATOLICKÉ SLUŽBY MIMO TO BONTA:

BURLINGTON: Holy Sepulchre Cemetery - neděle 11 hod. KITCHENER: St. Mary's Church - 2. neděle v měsíci ve 14 hodin; LONDON: St. Joseph Hospital - 3. neděle v měsíci v 16 hod. Duchovní správa Rev. J. Šach, St. Adelbert R.C. Mission, tel. (416) 523-1932, 464 Plains Rd. W., Burlington, L7T 1H2; OTTAWA: St. Hyacinth - 2. neděle (slovensky) a 3. neděle (česky).

INFORMAČNÍ STŘEDISKO

Československého sdružení v Kanadě
740 Spadina Ave., Toronto, Ont., M5S 2J2

Poskytuje informace a orientaci v nejrůznějších aspektech kanadského života nové příchodci i Kanadánům českého a slovenského původu.

Poskytuje přímé i telefonní služby novým přistěhovalcům a jednotlivcům, přijíždějícím do Kanady s povolením k práci či studiu, kteří hledají ubytování, práci a pomoc ve styku s kanadskými úřady.

Zprostředkovává organizaci a nové příchodci styk s krajskými spolky a kluby

Community Services
Czechoslovak Association of Canada
(416) 925-2241

VZPOMÍNKA NA CHMELOVY

Rodina Chmelova - Vieznerova z Toronta letos vzpomíná na 30. výročí úmrtí taty, dědečka a pradědečka, Josefa Chmela, a zároveň se těší z toho, že jejich máma, babi a prababička, Marta Chmelová, se letos dožívá 90ti let. Narozněny jsme řádně v kruhu rodiny oslavili.

Josef Karel Chmel se narodil v Hustopečích u Brna. Jeho manželkou se stala Marta Ledvinková z Vimperka na Šumavě. Usadili se v Praze, kde se jim narodily tři děti: dcery Marta a Erica a syn Tomáš.

Již v předválečné době začal Josef Chmel s výrobou automobilových a leteckých součástek v Československu. Válka však rodinu rozdělila.

Josef Chmel přišel do Kanady sám na konci roku 1939. Krátce poté založil v Torontě firmu PRENCO (která existuje dodnes) a zapojil se

jedním ze čelných zakladatelů Masarykova ústavu (MMI) a přispěl velkou měrou k zakoupení Masarykova domu. Po celý svůj život zůstal velkým vlastencem a neustále vštěpoval svým dětem lásku k vlasti, k českému jazyku a k našim tradicím. Miloval české lidové kroje a rád se do nich oblékal. Zemřel náhle v Torontu 24. října 1962.

Určitě by se dnes radoval z toho, jak se jeho rodina rozrostla. Jeho potomci dnes žijí v Torontě, Chicagu, Rhode Islandu, Fort Mayers a Los Angeles.

Všichni moc vzpomínáme.

Erica Vieznerová

SEMINÁŘ PRO NOVÉ PODNIKATELE

pořádá Čs. sdružení v Kanadě dne
7. listopadu 1992 od 9 do 16 hodin v budově
OISE, 252 Bloor St.W., Room 4-290
Podrobnější informace: 925-2241

Dar Masarykova ústavu

Rozhodnutím řed. rady MMI podpořil Masarykův ústav Kanadský fond pro československé univerzity. Dar v částce \$ 500 byl určen k podpoře projektu jménem Kanadský les.

V rámci projektu (který už je v běhu) jsou zalesňována některá devastovaná místa v republice výsadbou stromů z kanadských lesních semen.

Klavírista Antonín Kubálek odjíždí 14. listopadu do Československa, kde zůstane do 5. prosince jako člen poroty mezinárodní klavírní soutěže Bedřicha Smetany. Jeho cesta je sponzorována Československými aeroliniemi.

pořádaných slovenskou i českou krajskou společností. Po dlouhé roky usilovali o sblížení obou jejich reprezentací v exilu. Svoji prostotou a upřímností se dokázali přiblížit každému člověku, potěšit srdce zarmoucená a otevřít srdce zatvrdlá. V lásce žili a lásku rozdávali.

Milovali přírodu a v ní také zahynuli na cestě, která jim měla dovolit přiblížit se k vrcholům Mount Everestu v nepálské divočině. Plánovali usídlit se mezi tamější chudinou a věnovat se zdravotní a charitativní činnosti po svém odchodu na odpočinek.

Odletěli jako dvě holubice na cestu, která měla být naplněním snu. A když se jejich letadlo roztrhlo o skály nepálských hor, jejich duše pokračovaly v letu, aby přistály před soudnou stolicí Hospodina a nikdy se už nevrátily ke svým osiřelým dětem, Jurkovi a Hance, matce, příbuzným a přátelům. Bez Olgy a Ivana už to nebudou nikdy stejné, říkáme si vzájemně v bolestném šoku, nemohouce se smířit s tím, že tato tragédie je hroznou skutečností a pravdou.

Milan Havlín

VEČER DUCHOVNÍCH PÍSNÍ A CHVALOZPĚVŮ

Československý baptistický sbor v Torontě zve krajskou veřejnost na pěvecký večer, který se koná v sobotu 7. listopadu v 6:30 p.m. v kostele na 299 Annette St. Pásmem písní poslouží čtyřicetičlenný pěvecký sbor.

Masarykova doplňovací škola

KAŽDOU SOBOTU !

Toronto
Brocton High School
90 Croatia St.

(západně od Dufferinu a jižně od Bloor St.W.)

Pro vyučování cvičení Sokola pro děti !

Bližší informace poskytně

L. Čarková, ☎ 536 5342

Scarborough
Cornell Jr. Public School
61 Holmfirth Terrace

Informace v pátek od 13 do 16 hodin
Zuzana Žilová, ☎ 439 4354

Dámský odbor

Drazí přátelé!

Jménem manželů Škvoreckých a za Dámský odbor chci poděkovat všem krajanům, kteří se zúčastnili benefičního představení dvou českých filmů - "Nebe, peklo, ráj" a "Tankový prapor", pořádaného 16. října na Innis College.

Počasi bylo velmi nevlídné a tak o to více jsme ocenili vaši návštěvu. Jistě jste odcházeli spokojeni nejen tím, že jste měli možnost shlédnout dva výborné filmy, ale hlavně s hřejivým pocitem, který je člověku odměnou za dobré skutky.

Výnos představení a prodej knih darovaných 68 Publishers byl poslán na fond pro Veroniku Linhartovou. Vybráno bylo \$ 1,117, z čehož \$ 400 bylo věnováno Dámským odborem Čs. sdružení v Torontě.

Blanka Rohnová

Tradiční VÁNOČNÍ VEČEŘE Dámského odboru

se bude konat ve čtvrtek,
3. prosince 1992 v 6:30 večer v

OLD MILL RESTAURANT

21 Old Mill Road, Toronto (přímě na stanici podzemní dráhy Old Mill & Bloor West).
Cena večere za osobu je \$ 40.
Zájemci, volejte Blanku Rohnovou,
tel.: 239-2456 !

BATAWA

ZA JOSEFEM POSPÍŠILEM

Před dvěma týdny jsme v Novém domově gratulovali br. Josefu Pospíšilovi k jeho povýšení do hodnosti poručíka v.v. za jeho zásluhy v Čs. armádě. Jaké bylo pro nás všechny překvapení, když jsme v ranních hodinách dne 16. října uslyšeli smutnou zprávu, že Josef zemřel na srdeční mrtvici.

Podle jeho přání byl dne 19. října pochován mezi námi na Batawě. Pohřeb se konal za účasti značného počtu krajanů z kostela na Batawě na místní hřbitov, kde většina našich průkopníků spí svůj věčný sen. Za odbočku Čs. sdružení se s Josefem Pospíšilem rozloučil předseda Stan Kvarda.

Vyslovujeme naši upřímnou soustrast jeho manželce, pěti dětem a sedmi vnukům a vnučkám. Joe nám zde bude chybět.

Antonín Daičar

POMOC ČESKOSLOVENSKÉMU ZDRAVOTNICTVÍ

Kanadská softwarová firma Cosmotron System Ltd. z Toronta věnovala československému zdravotnictví vý-znamný dar - softwarové vybavení Rapid Library Information Management System a Advanced Revelation database pro lékařskou fakultu v Bratislavě a 300 regionálních a místních knihoven ministerstva zdravotnictví na Slovensku. Celková hodnota tohoto daru přesahuje částku 10 milionů Kčs.

Software zahrnuje obsáhlý katalogizační a vyhledávací systém a další moduly pro akvizici, výpůjčky, rezervace a finanční údaje. Systém Rapid Library zabezpečuje efektivní a podrobnou katalogizaci knih, časopisů, skriptů, filmů, videí, hudebnin a jiných položek. "V současnosti, keď okamžitý prístup k rastúcim informáciám sa stáva nutným a kritickým v prakticky každom odvetvi hospodárstva, Library Information system prispieje podstatne k podpore lekárskeho výskumu, lepšej organizácii a rýchlejšej výmene odborných a všeobecných informácií", řekl Ladislav Palenik, prezident Cosmotronu.

Instalaci a školení v práci se softwarem provede Cosmotron System CS. Instalace hardware a síťového zařízení bude zabezpečena firmou Eurocompac z Hodonína.

Česká a Slovenská federativní republika se nachází uprostřed přechodu na dva samostatné státy, Českou republiku a Slovenskou republiku. Očekává se, že tento proces vyvrcholí 1. ledna 1993. Po tomto datu budou obě republiky nezávisle představovat nesčetné příležitosti v oblasti investic, výroby, exportu a importu. Zatím již asi 50 kanadských firem navázalo obchodní styky s těmito zeměmi, přičemž tuto příležitost chápou jako odrazový můstek na západoevropský a východoevropský trh. Kanadsko-československá obchodní komora napomáhá v navázání obchodních styků mezi podniky obou zemí. Kanadsko-československá obchodní komora vás proto zve na třetí

BURZU OBCHODNÍCH ZKUŠENOSTÍ (Business Experience Exchange)

kteřá se koná ve
středu 25. listopadu
1992
v St. Lawrence Hall,
157 King St. East,
Toronto

za účasti zástupců čs.
zastupitelských úřadů v Kanadě a
zástupců mnoha podniků, které již
obchodují s Československem.

Vstupné (s pohoštěním) je \$ 50 pro
členy Kanadsko-československé
obchodní komory, \$ 65 pro nečleny.
Bližší informace obdržíte na tel. čísle:
(416) 367-3432 u Liz Kotrbové. Fax:
(416) 367-3492

Kupujete nebo prodáváte oježděné vozidlo? V případě, že ano doporučuje se obeznámit se s následovným.

Od 1. října 1992 maloobchodní daň z prodeje v Ontáriu, kterou platíte při koupi oježděného osobního auta, dodávkového nebo menšího nákladního vozidla, se bude vypočítávat z prodejní ceny nebo z průměrné velkoobchodní ceny, podle toho, která z nich je vyšší. Na určení velkoobchodní ceny se použije kniha úředního ohodnocení (Canadian Red Book), zaužívaný standard v obchodování s oježděnými vozidly.

Daň se platí při přepisu vlastnictví vozidla na místním Úřad pro vydávání řidičských průkazů a poznávacích značek vozidel (Drivers and Vehicles Licence Issuing Office). Některé případy změny vlastnictví, například darování mezi určitými členy rodiny, nepodléhají zdanění při předložení dokladů.

Počínaje 1. dubnem 1993, při soukromém prodeji vašeho vozidla, budete muset koupit celý soubor pro převod vozidla (vehicle transfer package) a dát tento soubor kupci vozidla předtím, než je transakce uzavřena. Soubor pro převod vozidla dostanete na všech Úřady pro vydávání řidičských průkazů a poznávacích značek vozidel (Drivers and Vehicles Licence Issuing Office) a na Ministerstvu spotřebitelských a obchodních vztahů (Ministry of Consumer and Commercial Relations). Informace o předcházející historii vozidla, nevyrovnaných dlužích na vozidle a také informace o maloobchodní dani z prodeje pomůžou spotřebitelům.

Plánujete-li soukromě koupit nebo prodat oježděné vozidlo a potřebujete víc informací, volejte 1-800-263-7965 jen anglicky a 1-800-668-5821 jen francouzsky, nebo si vyžádejte informativní brožury. Pošlete nám kupón a my vám ZDARMA zašleme informace.

 Telefonní zařízení pro neslyšící (TDD). Volejte 1-800-263-7776 (jen anglicky nebo francouzsky).

Ano, chci dostat víc podrobností o Informačním programu o koupi a prodeji oježděných vozidel (Used Vehicle Information Program).

Name: _____

Jméno: _____

Address: _____

Adresa: _____

City: _____

Postal Code: _____

Město: _____

Poštovní Směrovicé Číslo: _____

Send to: _____

Ministry of Transportation

Zište Na: _____

Communications and Public Education Branch

1st Floor, West Tower

1201 Wilson Avenue

Downsview, Ontario

M3M U8

☐ English/French
v angličtině/ve francouzštině

Used Vehicle Information Program

Ontario

28. říjen 74 let...

"Naposled?", ptali se mnozí na vzpomínkové oslavě pořádané k 28. říjnu...

Podivná situace, stálý údiv mezi Kanadany českého a slovenského původu, kteří se stále nemohou smířit s prognózou, že od 1. ledna 1993 už nebude společný stát Čechů a Slováků.

Dívala jsem se do tváří krajanů, kteří žijí v Torontě řadu dlouhých let, těm, kteří neodešli pro ony biblické "plné hrnce", ale pro poznání, že bez svobody nelze žít. Do tváří těch, kteří zde po desítky let hájili věc Čechů a Slováků, hájili svými protesty životy a svobodu lidí ve vlasti.

Generace, která zažila Masarykovu demokratickou republiku. Pak mnozí i válku s koncentráky. A koncentráky jiné, komunistické...

Když 17. listopadu 1989 proběhla světem zpráva o pražské sametové revoluci, všichni věřili v návrat svobody a demokracie. V jejich myslích byl geografický pojem vlasti od Aše až po Jasín. Nebo aspoň po Košice. A stále ještě neví, zda mají současné dění na Slovensku nazvat národními aspiracemi či jen jednoduchým slovem - zrada Martinské deklarace z r. 1918. Nemohou věřit, nechápou, v jejich životě něco končí...

Není to tak dávno, co jsme si mohli v Novém domově přečíst článek Jana Drábka, ve kterém nám vysvětloval, že nemůžeme chápat dnešní Československo, protože: "Náš kraján v severní Americe si totiž nemůže ráno po cestě do úřadu zalísťovat Mladou frontou Dnes. Nemůže si každý týden prostudovat vážený Respekt a pak si v 18:15 pustit na obrazovce

Večerník ČTK nebo pak v 19:30 Deník ČST. Nemůže shlédnout Co týden dal, nebo si poslechnout Hovory z Lán. A na

Prof. dr. Victor M. Fic

konec si nemůže ten samý týden v Lidových novinách o tom přečíst duchaplné komentáře. Nemůže a proto také často nechápe. Co je platno rozumové

V září navštívil severoamerický kontinent pražský arcibiskup PhDr. Miloslav Vlk. V sobotu, 26. září navštívil také lamost sv. Václava v Torontě, kde s věřícími oslavil svátek jejich patrona.

Všude byl přijímán s velkými poctami. Na přiložené fotografii vidíme pana arcibiskupa se zástupci krajanské komunity v Chicagu: Pat Michalski (asistentka illinoisského guvernéra pro etnické otázky), Tony Jandáček, místopředseda Československé národní rady americké, arcibiskup Vlk, a Frank Schultz, prezident Alliance Czech Exiles v Chicagu.

vysvětlování, když pojem "vlast" patří od oblasti citů... Co bude dál?

Rozboru možné budoucí situace se ve svém projevu věnoval hlavní řečník vzpomínkového večera prof. dr. Victor Fic, který zařadil vznik slovenského státu do rámce širšího vývoje ve východní Evropě. Zdůraznil, že Slovensko vstupuje na mezinárodní scénu jako nezávislý stát za značně změněné, a pro Slovensko nevýhodné, geostrategické situace, ve které etnické a územní spory budou dominantním faktorem v této části světa, které také bezpochyby zasáhnou Slovensko. V závěru proto dr. Fic vyzval krajanskou společnost v Kanadě, aby přála Slovenské republice šťastnou cestu na této pouti.

To, co se dnes děje v Československu, politika, kterou provádí Mečiar a jeho soukmenovci je podle platných čs. zákonů v trestním zákoníku kvalifikováno v Hlavě I.: Zločiny proti státu.

Stát, tedy stále ještě společná republika

Čechů a Slováků, však nezasáhl a jak se zdá, ani zasáhnout nehodlá. Češi jsou unaveni tříletým ne-smyslným

hledáním důvodů k rozpadu republiky. Unaveni argumenty o utlačování Slováků ze strany Čechů bez jediné poznámky o tom, že přes 40 let jsme byli všichni utiskováni nepřítelem společným - internacionálním komunismem, v jehož čele v naší republice stáli - právě Slováci: Husák, Biľák a další. To slovenským politikům nikdo nepřipomínal. Možná chybně. V záplavě mnohaslovného tisku jen málokde prosákla připomínka, že minulost byla mízemou minulostí nás všech.

Snad to byla chyba. Kdo ví, kam historie půjde. Kam až může jít. I Václav Klaus minulý týden na mítinku v Brně řekl, že teprve budoucnost ukáže, zda uplynulých 74 let československé státnosti bylo pouhou historickou anomálií, či zda je rušeno něco nosného, dlouhodobě životaschopného.

Československý stát mohl být historickou anomálií. Ale byl naší vlastí 74 let.

®

ČIHOŠŤ 1992

Letos v kité natáčela Česká televize dokument o dějích mých románů, a tak jsem se konečně dostal do vesničky, jejíž tragédiu, k níž došlo v únoru 1950, jsem - velmi volně - zpracoval v románu *Mirákli*. Jmenuje se Čihošť, leží na Vysočině nedaleko Ledče nad Sázavou, a v únoru 1950 odtamtud StB odvětlou místního faráře Josefa Toufara, který 25. února zemřel ve Státním sanatoriu v Praze II na následky mučení.

Byl to pro mne velký a hluboký zážitek. V kraji je cosi mystického: je to překrásná, kopcovitá země, s níž je spojeno nemálo slavných jmen českého i světového umění. Narodili se zde, nebo zde žili umělci jako Gustav Mahler, Bohuslav Martinů, Otakar Březina, Jakub Deml, František Halas a mnoho dalších. Kraj, který jsem se v *Mirákli* pokusil slovy vymalovat, má také starou historii všemožných tragédií, od řádění extremistických frakcí Husitů, po hilsneriádu. K mystice kraje a k jeho tragickým kapitolám přistoupil v těch nepočetných letech 1949-50 zážrak v číhoštském kostelíku a mučednická smrt jeho faráře.

Místní lidé, s nimiž jsem před filmováním v kostele mluvil, pevně věří, že pohyb kříže na oltáři zážrak byl. Došlo k němu, řekl mi, několikrát: za života faráře Toufara i po jeho smrti. Když jsem si pečlivě prohlížel kostel, kde dle verze StB měl Dp. Toufar zkonstruovat složité kladkostroj, jímž prý křížem pohyboval, uvědomil

jsem si, že pokud tu někdo něco takového zkonstruoval, mohlo to být jedině StB, a to v těch několika dnech po farářově zatčení, kdy kostel zavřeli a cosi v něm kutili. Stěna mezi kazatelnou a oltářem je totiž holá a lidé, kteří do kostela chodili pravidelně, někteří denně, by si museli všimnout drátového zařízení.

Tři staří lidé, s nimiž jsem mluvil, mezi nimi i farářova neteř, kterou sám vychoval, mi také podrobně vyličili, jak to bylo, když estébáci Dp. Toufara přivezli od výslechu do kostela, kde s ním chtěli natočit "dokumentární" film. Dp. Toufar měl původně sehnat sám sebe; předvést, jak tahal za dráty, atd. Ale když jej přivezli, "Vypadal, pane", řekl mi stařenka-pamětnice s lidovou přímostí, "jako ženská v devátém měsíci. Nohy měl jak putny, nedokázal vylézt ani těch několik schodů na kazatelnu, tam se zhroutil, a zase ho odvezli." Den - nebo snad několik dnů nato - zemřel. V roli podvodného faráře zaskočil Dr. Čížek, prokurátor. Jak tento pán, tak estébák, který faráře ubil, Mácha, dodnes žijí. Na výzvu, aby v televizi vysvětlili, k čemu tenkrát došlo, nereagovali. Česká televize promítala "dokument", který v roce 1950 StB natočilo, ale brzy stáhlo z kin (já ho viděl). Nějaká velká diskuse o tomto zločinu, jedním z prvních po únoru 1948, pokud vím, se nerozproudila. Dp. Toufarovi však aspoň na hřbitůvku, který je kolem kostela, postavili pomník, a 18. července 1992 uložil královohradecký biskup

ThDr. Karel Otčenášek prstí z mučednickova hrobu na hřbitově jeho farnosti.

Proč si StB vybralo právě Toufara, je, myslím, jasné. Už do Čihoště byl přeložen ze své původní farnosti v Zahradce na Želivce "pro přílišné pastorační úspěchy." Toufar byl prostě vesničan srostlý s lidmi z Vysočiny, výborný hráč na baskytlovku, který se nezdálal zahrát v neděli odpoledne k tanci, když předtím ráno sloužil mši svatou a pronesl kázání. Měl velký vliv na vesnickou mládež, a farníci jej, asi právem, pokládali za světce, a rozhodně právem za mučedníka. Komunistická strana samozřejmě potřebovala Plojchary, nikoli Toufary, a podle toho s příliš úspěšným a příliš milovaným knězem naložila.

Byl jsem šťasten, že staří vesničané, s nimiž jsem v kostelíku mluvil, přijali *Mirákli* jako svědectví o zločinu a zážraku. Měl jsem obavy, co mi řeknou, protože to rozhodně nejsou žádní intelektuálové nebo znalci literatury. Tím víc mě potěšila jejich otevřenost, s níž mi sdělili, že některé věci v románu jsou pro ně příliš "silné", ale že jinak je román zaujal, a že jej oceňují jako beletristickou zprávu o mučednické smrti jejich faráře, na něhož v Čihošti hned tak nezapomenou.

Neměli by na něj zapomenout i mimo Čihošť. Stal se symbolem nevinné oběti nelidského režimu, nejen pro katolíky.

Josef Škvorecký

ZE ŽIVOTA POLITICKÝCH VĚZŇŮ

Jiří Loewy, Wuppertal

Nezpůsobilé zmapování čs. souostroví Gulag

Pražský deník s dlouhým jménem (Metropolitní Telegraf) otiskl ve dnech 8. až 10. října t.r. na pokračování dosud nepublikovanou zprávu o československých koncentračních táborech tzv. padesátých let (ve skutečnosti většina táborů vznikla už v letech čtyřicátých), kterou přý Generální prokuratura donedávna držela pod zámek, coby "přísně tajný materiál". Československé souostroví Gulag je dodnes zmapováno jen velice nedostatečně, takže dobrý úmysl redakce MT je nutno výslovně ocenit. Redaktoři ovšem nemohli tušit, že zveřejněním tohoto materiálu zároveň vystaví Generální prokuratura ČSFR vysvědčení ubohosti: zpráva je totiž zcela diletantská slatinina, plná hrubých nepřesností a nejrozumnějších nesmyslů. Úvodu namátkou několik příkladů alespoň z těch lágrů, které jsem poznal na vlastní kůži:

- Vykmánov I (správně Vikmanov): není pravda, že političtí vězňi sem byli "zařazováni hned od založení tábora". První transport vězňů Státního soudu v Praze přijel do Vikmanova až 13. června 1949. Není také pravda, že vězňi "byli od května 1949 nasazováni na práce v dolech" - z Vikmanova se nefaralo tehdy, ani později.

- Vykmánov II (správně Vikmanov) II. nevznikl v průběhu roku 1949, nýbrž až později. Je nesmysl, že vězňové odtud "byli zařazováni na práce na dole Nikolaj, kam chodili hromadně zalesněným terénem omotání lanem". Na žádném "dole Nikolaj" vězňové nepracovali, ale z tábora Nikolaj chodili na důl Eduard hromadně zalesněným terénem, omotání lanem. To ovšem nemělo nic společného s Vikmanovem. Nikolaj a Eduard byly vysoko v Krušných horách, Vikmanov v rovině kousek od Ostrova nad Ohří. Pravda naproti tomu je, že vězňové z vikmanovské dvojky (zvané elko) pracovali převážně na tzv. OTK, kde byla nejvyšší radioaktivita ze všech objektů čs. uranového průmyslu.

- O Eliáš I (I) prý "existuje jen minimální počet písemností, které nedovolují dění v něm, byl jen částečně zrekonstruován...". Stačilo by se zeptat Konfederace bývalých politických vězňů, která by snadno našla řadu pamětníků. Vůbec není "nesporné, že tábor byl v roce 1950 likvidován", je naproti tomu nesporné, že byl v provozu ještě v roce 1951. Eliáš byl ostatně jeden z nejstarších jáchymovských táborů vůbec. Původně byl obýván německými válečnými zajatci, které jsme v létě 1949 vystřídali my.

- Eliáš II. nemohl v žádném případě vzniknout 27. září 1949, protože tou dobou ještě v celém areálu tábora stál hustý les (a nezastrátoval), který bylo nejprve nutno vykácet a náležitě ostaně oplořit. Není také pravda, že "vězňové pracovali na dole Eliáš, dislokovaném přímo v prostoru tábora". Pracovali převážně na dole Jiřina, který byl s táborem spojen koridorem z ostatního drátu. Úrazovost v šachtě byla značná, počet 26 mrtvých měsíčně ovšem považují za hrubě nadsazený. Také se nepamatuji, že bych byl někdy v šachtě potkal příslušníky útvaru Jeřáb; pod povrchem jsme se před nimi cítili naopak bezpeční. (Později byli nasazeni tzv. "faraři", kteří nesměli z bezpečnostních důvodů nosit sebou zbraně).

- Ústřední tábor (starý) a tábor Bratrství zpráva rozlišuje, ač se jednalo o jeden a tentýž lágr. Co je na statutu tohoto tábora údajně "nejasného" vědí jenom vyšetřovatelé GP.

- Tábor Nikolaj byl opravdu "situován v horách", kterážto objektivní charakteristika se ale vztahuje zrovna tak na Rovnost, Eliáš, Mariánskou a

další lágry. Není pravda, že vězňové "pracovali převážně na dole Nikolaj". Důl, kam se "přesunovali lesním prostorem, přičemž...bývali svázáni dohromady lanem" se jmenoval, jak jsem už uvedl výše Eduard. (Říkalo se tomu "buzerantský pochod" a za dvacetistupňového mrazu to nebylo nic příjemného. Pozn.recl.)

- O tábore Svatoopluk se prý slavné Generální prokuratura ČSFR "podařilo pouze zjistit, že tábor vznikl 27.1.1949 v prostoru těžebního pásma Horní Slavkov a zanikl 12.5.1955". Poněkud hubené, jestliže si uvědomíme, že kmenový stav Svatoopluku na jaře 1953 činil jenom dva tisíce osob. Úmrtnost bývalých uranových mučků je žel hodně vysoká, přeživším je vesměs přes šedesát, mnohým přes sedmdesát let. Přesto by nebyl vůbec problém, ještě i dnes najít celou řadu pamětníků a hodnověrných svědků, kteří by rádi pomohli československý archipel Gulag zmapovat zaslouženě a odpovědně.

Spousta věcných chyb zbytečně znehodnocuje i pasáže pravdivé a nepokroucené, kterých zpráva také pár obsahuje. V celku zasluhuje Generální prokuratura za svůj report nedostatečnou. Je to dílo diletské a odlišné. A je s podivem, že erudovaní právníci mohou za peníze odvést rešerši, za jakou by se musel stydět i vachmajstr Flanderka z Putimí. Hníza pomyslet, že by činnost GP ČSFR mohla eventuálně vykazovat podobnou "profesionální" i na jiných úsecích.

PRAHA - MONTREAL

Výměna novinářů - plus dva nově jmenovaní čs. honorární konsulové

Snad to povede k lepšímu porozumění mezi národy, když novinář, ti od té tiskové černi i ti elektronické, se budou čas od času koukat jedni druhým na prsty.

V květnu (od 12. do 16.) navštívila skupina sedmi, většinou velmi mladých montrealských novinářů Prahu. Přijeli lidé z největšího seriózního deníku La Presse (Daniel Lemay), z populárních novin Le Journal de Montreal, z Echos Vedettes a z Info Press. Ve skupině byli také tři vedoucí pracovníci montrealské rozhlasové stanice Cite Rock Detente. Jejich hostitelkou v Praze byla poslankyně Kateřina Lojová.

V září jim pražští "muži a ženy z médií" návštěvu oplátlí. Z rozhlasové stanice Europe 2 přijel generální ředitel Michal Fleischmann, programový ředitel Josef Vlček a herečka Martina Adamcová. Ze stanice Regio Radio Music zde byl generální ředitel Ing. Jan Dobeš, Lidové noviny zastupoval Vladimír Vlasák a Mladou frontu Dnes Petr Volf. Za TV Presse přijela Radka Píroková a za noviny Rock and Pop Vojtěch Lindauer. O pražskou návštěvu se v Montrealu starala za hostitele redaktorka Christiane Chaille a za quebecké ministerstvo mezinárodních vztahů pan Claud Soucy.

Ve středu 30. září uspořádal generální konsul ČSFR dr. Ladislav Nový pro kanadské novináře a jejich pražské hosty velmi pěkný banket. Pozval na něj také zástupce českých krajských organizací a místního dopisovatele Nového domova. Nálada večera byla

výborná - až na to, že členové pražských "mass-medií" litovali, že se nesetkali s větší řadou reprezentantů našeho krajského života.

Generální konsul dr. Nový se rozhodl, že spojí příjemné s užitečným a na banket také pozval první dva právě jmenované čs. honorární konsuly. Aby se potkali jak s pražskými tak i montrealskými "public opinion brokers".

Čestným - a tudíž neplaceným konsulem ČSFR - v Calgary byl jmenován Ludovít Zanzatto. Pan Zanzatto je šestatřicetiletý inženýr, který v Calgary pracuje v ropném průmyslu. Člověk by si řekl - technik. Ale Ing. Zanzatto je muž s velmi silnými literárními zájmy. Na večírku dlouho recitoval ty nejlepší výtvořky nejen slovenské, ale i české poezie. A bylo to příjemné.

Miroslav Hermann, náš honorární konsul ve Vancouveru, je o něco starší, ale sportovec, který miluje hlavně tenis. Je jedním z mála našich lidí v Kanadě, kteří se zde uplatnili jako právníci. Konsul Miroslav Hermann byl přes 25 let společníkem ve velké právnícké firmě ve Vancouveru. Ze své kanadské právnícké kariéry právě odešel do penze. Proto si dobře vykasal rukávy na tu neplacenou konsulární práci.

Jak krajané, tak obchodníci v západních provinciích Kanady si po desítky let stěžovali na nedostatek lokálních čs. konsulárních služeb. Proto se už dva roky diskutovalo, jak to udělat - a aby to příliš finančně nezatížilo. Řešení jmenováním

honorárním konsulem se zdálo ideální. Zvláště, když v Kanadě je hodně našich vysoce kvalifikovaných lidí. Mužů a žen, kteří by rádi udělali pro svoji rodnou zemi, co je v jejich silách. I o čestný úřad honorárního konsula ve Vancouveru se jich ucházela celá řada.

Tak by se zdálo, že problémy našich lidí na západě Kanady jsou teď vyřešeny. Ze už nebudou muset podnikat nákladné a daleké cesty do Ottawy nebo do Montrealu. Chyba lávky. Naši honorární konsulové mohou vydávat formuláře, mohou lidem poradit, kam žádost poslat. Ale ani pasy, ani víza vydávat nesmějí. Probíhá - proč ne?

-vjt-

MALÝ OZNAMOVATEL

33ročná Slovenka, rozvedená, dva deti (10 a 6 r.) hľadá solidného a inteligentného partnera a deľom dobrého dca. Jana Jančíková, Stadtplatz 19, 8394 Griesbach I, Rottal, BRD. Zn.: Kp-007621-23

Hľadá priateľa, ktorý by mu pomohol splniť mŕj sen. Obdivuje kanadskú prírodu, život v prírode a voľnosť. Jsem 16-letá dívka z ČSFR a rada bych si dopisovala s někým z Kanady. Katka Podvalová, Sportovní 3206, CS 276 01 Mělník. Zn.: Kn-007822

Prenájom dlhodobu vŕlu s dvomi samostatnymi bytmi v Bratislave-Lamač. Vhodné pre súkromné aj obchodné účely. Info: 42-7-599223 Zn.: Bp-007521-22

Kdo prodá za rozumnou cenu páno pro velmi nadané dítě? Volejte. (416) 289-2426 večer. Zn.: On-007120-23

Prodám nové Condominium Garden v Collingwoodu, 1 bdr zařizený s křem; 5 elék. spotřebičů. Možnost plavání, lyžování, goťu, tenisu, jízdy na koni. Pův. cena \$ 93 K, nyní \$ 65 K. Volejte večer (416) 249-1604. Zn.: Bp-007522

45/183 cm, veselý muž, hnědý ob, hľadá atraktivní Čecho-Kanadanku (svobodnou či rozvedenou) do 50u let z Toronta a okolí. Zájem o cestování, tanec, rybaření, tč. žijící v Rakousku. Možnost předsedání. Jen vážný úmysl! Foto vŕláno. Jan Zeisler, Wagnergassen 14, 3341 Ybbsitz, Austria. Zn.: Kp-007421-25

Pastl
Enterprises Ltd.
121 RUNCESVALLES AVENUE
TORONTO, ONTARIO M6R-2K9
TEL: (416) 531-8786
FAX: (416) 531-1625

**Dárkové
a potravinové
zásilky do
České republiky
i na Slovensko**

**FOOD AND GIFTS
PARCELS TO
CZECH REPUBLIC
and
SLOVAK REPUBLIC**

**Hľadáme české
a slovenské
spolupracovníky!**

Way to travel

NABÍZÍME PŘÍMÉ LETY DO
PRAHY A BRATISLAVY
NA PALUBĚ NOVÝCH ČSA
AIRBUSŮ A 310

CHARTEROVÉ LETY
DO EVROPY,
CESTOVÁNÍ DO CELÉHO
SVĚTA

Levné letenky pro vaše příbuzné
a známé z Československa

Pro cestující do Československa
navíc zařizujeme soukromé byty,
pronájem osobních automobilů

Notářská ověření

Překlady

Pozvání

Pojištění pro vás i vaše návštěvníky

65 The East Mall, Suite 100 C
Etobicoke, Ont.
M8Z 5W3

Tel: 259-1244
Fax: 251-4001

YONGE MEMORIALS

POMNÍKY

* kvalitní kameny * evropský styl *
* výstavní síň *

2152 Yonge St., Toronto, M4S 2A8
Helena Doležalková
tel.: (416) 487-2147, večer: 239-4953;
Fax: 489-2655

Otevřeno:

Úterý - čtvrtek: od 5 do 10 p.m.

Pátek: od 5 do 12 p.m.

Sobota: od 1 do 12 p.m.

Neděle: od 12 do 12 p.m.

Zavřeno: Pondělí

450 Scarborough Golf Club Rd,
Scarborough, Ont.
tel: (416) 439-2053

TERM DEPOSITS DLOUHODOBÉ VKLADY

ROČNÍ VKLAD

**o 1/2%
VYŠŠÍ ÚROK
NEŽ CSB**

A OBDRŽÍTE DÁREK ZDARMA

Termín je nutno dodržet

- * Minimální vklad je \$1000.00
- * Úroky jedenkrát za rok
- * Možnost delších termínů

BOND BUSTERS

ROČNÍ VKLAD

**o 1/4%
VYŠŠÍ ÚROK
NEŽ CSB**

- * Minimální vklad \$500.00
- * Mohou být zrušeny kdykoliv při nezkráceném úroku
- * Nabídka je časově omezena

Akce začíná 12. října 1992

*Stále nejlepší a nejjistější
způsob jak investovat peníze*

KAMPELIČKA

740 Spadina Ave., Toronto

Ontario M5S 2J2

Tel: (416) 925-0557

Fax: (416) 922-9568

Úřední hodiny: Pondělí, Čtvrtek, Pátek

10.00 - 19.00

Úterý, Středa

10.00 - 17.00

Sobota

10.00 - 14.00

Inzerujte v Novém domově!

KALENDÁŘE 1993

Z bohaté pokladnice krás
naši vlasti

Československo

(formát 320x470 mm)

Praha

(formát 320 x 605 mm)

- oba rozsah 13 listů -

Pro nástěnné kalendáře exkluzivního

provedení volejte:

tel.: (416) 666-3409

Fax: (416) 436-5338

Svatební nebo jinou hostinu
Coctail Party
pro Vás připraví a obslouží
v oblasti velkého Toronto

GEORGE BENDA CATERING

Kvalitní česká
a francouzská kuchyně
od roku 1978

Volejte Jiřího Bendu
mezi 10 a 14 hodinou
na tel.: (416) 597-0542

NITRA TRAVEL

662 Queen St. West, Toronto, Ont., M6J 1E5

TELEGRAM :

Plánujete letos navštívit Evropu?

Máte zájem letět do Prahy, Bratislavy nebo Vídně?

Máme speciální letenky pro jednotlivce i skupiny!

Počet letenek za speciální ceny je omezen.

Využijte této možnosti!

Máte zájem poslat peníze do ČSFR?

Novinka!

Peníze budou doručeny v Praze během 15 minut!

Pouze v Nitra Travel!

tel. (416) 360-3800

fax (416) 360-8186

telex (05) 986-391

Ubytování * výpůjčka
automobilů * zasil-
ková služba Quelle *
cestovní doklady a
víza * překlady doku-
mentů * pozvání do
Kanady * notářská
ověření

Potřebujete radu
alebo informácie, vy-
bavit vstupné vízum?
Do Československa je
od 1. augusta 1991
povinné vízum pre
cestujúcich s kanad-
ským pasom! Obráťte
sa s dôverou na nás!

1. září (September) se kancelář Nitry přestěhovala o tři domy
na východ do čísla 662 Queen St. W.

LITERACY PRAGENSIS

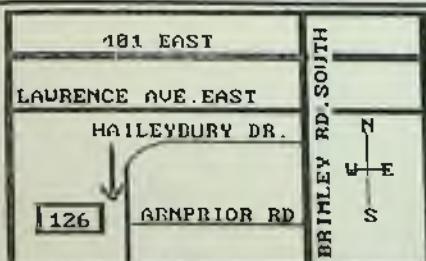
126 Haileybury Dr.
Scarborough, Ont. M1K 4X5
od 1. listopadu 1992

Otevřeno:

všední dny: od 17 do 21 hodin

soboty, neděle: od 15 do 20 hodin

tel: (416) 261-7217

Po předchozím zavolání
můžeme přijít i v jinou dobu!

**Stálá prodejní
výstava knih**

SVEIK'S

dining lounge

OTEVŘENO

Poněli - pátek: 11 - 22 hodin

Sobota - 17 - 22 hodin

Neděle: zavřeno

Volejte: ☎ 489-3215

40 Orchard View Blvd., Toronto, Ont. M4R 1B9

PROCK INSURANCE BROKERS LTD

102 BENSON AV., Toronto,
Ont., M6G 2H8

Auto, požár, obchodní, úrazové
a životní pojištění.

Poradíme v jakémkoliv druhu
pojištění.

Tel.: 651-7837

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.

424 BLOOR ST. W., TORONTO, ON.
M5S 1X5

CESTOVÁNÍ KAMKOLIV NA SVĚTĚ VÁM ZAŘÍDÍME
K VAŠÍ SPOKOJENOSTI

POZVÁNÍ PŘÍBUZNÝCH Z ČESKOSLOVENSKA
VÝHODNĚ LETY Z PRAHY

NOTÁŘSKÉ SLUŽBY

DANA NOHAVICKA - MANAGER
TEL.: 921-8945 a 921-3721

SLOVAKOTOUR INC.

INTERNATIONAL TRAVEL CENTRE

BEZ KONKURENCE !
RYCHLE, LEVNĚ, LEPE !!!
NEJLEPŠÍ CENY ZARUČENY

OUR BUSINESS:
LAST MINUTE BOOKING

Introducing New
AIRBUS A 310-300
BEST DIRECT CONNECTION:
BRATISLAVA - PRAGUE - CANADA

- INCENTIVE GROUPS
- SPA HOLIDAYS
- HOTELS, CAR-RENTAL

The oldest, the biggest and the best travel company specializing
in Czechoslovakia and beyond...

TORONTO

644 Queen St. West, Toronto, Ont. M6J 1E4

Tel.: (416) 947-9095; 368-1657; 368-7383; Fax: (416) 867-8657

VANCOUVER:

Tel.: (604) 433-5112; Fax: (604) 433-4102

PEPO'S BISTRO

(1991) (Under the new management)

676 Queen St. W.
Toronto, Ont.
tel: 860-0514

catering
take-out
parties

Otevřeno denně
od 11:30 v poledne do 1 hod. po půlnoci

Mutual of Omaha

Insurance Company

Rychle splatitelná životní pojistka
(už za 10 let)

Pojištění příjmu při nemoci
Zdravotní pojištění (léky, pobyt
v nemocnici a pod.)
Penzijní plán

Volejte

ALENU SCHMUTTERMEIER

(416) 672-8222 (bus.)

(416) 858-1483 (home)

PRAŽSKÉ UZENÁŘSTVÍ

364-1787

638 QUEEN ST. W.
TORONTO, Ont.
M6J 1E4

* Pražská Sunka * Pražské uzeniny * Maso 1 A
jakosti * Denní čerstvá chuťná jídla, cukrářské
výrobky a slané rohlíky

HLEDÁTE DŮM ?
NAJDEME VÁM DOMOV !

JOSEF F. VESELÝ

Real Estate and Insurance Ltd.

Pojištění všeho druhu za výhodné ceny

2 C Edgewood Ave., Toronto,

Ont. M4L 3G7 ☎ 691-3107

LODNÍ & LETECKÁ

TRANS-COM
TRANSPORT LTD.

- ☐ PŘEPRAVA ZBOŽÍ JAKÉHOKOLIV DRUHU
VÁHY A ROZMĚRŮ, VČETNĚ STEHOVÁNÍ
A AUTOMOBILŮ
- ☐ SPEDIČNÍ A DISTRIBUČNÍ SERVIS
OD YUCATANU PO YUKON
- ☐ RYCHLÁ A EKONOMICKÁ PŘEPRAVA MEZI
VÝCHODNÍ EVROPOU A SEVERNÍ AMERIKOU

VOLEJTE:
JERRY FORMÁNEK

tel: (416) 678-6412 fax: (416) 678-7544

PŘEPRAVA

40.

ROKOV V SLUŽBACH NAŠIM ZÁKAZNÍKOM SÚ ZÁRUKOU SPOLAHLIVÉHO,
DOBRÉHO A LACNÉHO SERVISU

CESTOVANIE

priame lety do :

PRAHY, VIEDNE, BRATISLAVY

akoaj do ostatných štátov EURÓPY a do celého sveta

SLUŽBY

* cestovné pasy * rezervovanie hotelov * rezervovanie áut * kúpele *

SLUŽBY VEREJNÉHO NOTÁRA

* overovanie dokladov * preklady * pozývacie listy * posledné vôle - testamenty * dedičstvá *
zabezpečenie dokladov z kraja: rodné listy, sobášne listy a pod. *

INTERNATIONAL
AGENCY TRAVEL SERVICE

Division of Intragerv Limited

519 Bloor St. West, Toronto, Ont.

M5S 1Y4

TEL: 537-3131 FAX: 537-2080

Kolik řečí znáš...

Školní rada města Toronto vydala v červnu 1991 ve své publikaci Fact Sheet článek "Heritage Programs". Základním úkolem programu je pomoci studentům, aby se naučili číst, psát a mluvit v jazyce země jejich původu. Nejde zde jen o uchování základní komunikace v rodině, ale také o uchování kanadského mnohokulturního prostředí.

Ve školním roce 1990/91 zabezpečovala jen školní rada Toronto (tedy bez Scarborough, Mississauga apod.) výuku 37 jazyků ve 226 školních místech. V 643 třídách se zde učilo přes 11 tisíc dětí. Tato čísla však nezahrnují jazykovou výuku v katolických školách (poštiny, italština, chorváština) a také ve školách mimo Toronto (Scarborough, Mississauga, York, Etobicoke, kde je mnoho tříd s výukou rovněž poštiny, italštiny a chorváštiny).

Naše jazyková skupina patří k těm menším, nemůžeme tedy porovnávat počet dětí v třídách, kde se vyučuje čeština, např. s němčinou. Ale v určitých kategoriích či skupinách však srovnávat lze. Jsou to některé evropské země (či jazyky). Tak např. skupina Estonci je v Torontě přibližně stejně velká, jako skupina Čechů a Slováků. Estonština se však učí ve 13ti třídách za přítomnosti 185 žáků, maďarština v 6ti třídách (115 studentů), litevština v 5ti třídách (98), čeština je na tom stejně pouze s početně nesrovnatelně menší skupinou Albánců: 2 třídy s celkovým počtem 40ti dětí. V loňském školním roce jsem sice měli

2 další třídy ve Scarborough (22 dětí), ale i tento počet je stále velmi nízký. Slovenština je na tom mnohem hůře: individuální lekce se poskytují pouze ve Scarborough v rámci výuky češtiny (pokud má snad někdo informace jiné, ať nám je, prosím, sdělí).

Podle vyjádření ředitelky Doplnovací školy Masarykova ústavu paní Čarkové počet dětí klesá. Kupodivu - nejde o nezáměstnané děti, ale spíše o nezáměstnané rodiče.

Čím to je? Co je příčinou tohoto poklesu? Na tyto otázky je nutno se podívat velmi pozorně.

Češi a Slováci patří ke skupinám, které velmi brzy asimilují v jinojazyčném prostředí. Přišli jsme ze země, kde bylo imigrantů jen velmi málo a tak i my chceme být co nejdříve nerozpoznatelnou součástí společnosti nové, v tomto případě kanadské. Chceme, aby se naše děti ničím nelišily od dětí rodičů anglosaského původu. Pokud se jedná o smíšená manželství (jeden z rodičů je Čech či Slovák, druhý je národnosti jiné), pak se zdá, že je téměř nemožné, aby byl dětem český či slovenský jazyk zachován. Ale, jak víme, většina manželství jsou jednojazyčná, oba rodiče mluví česky či slovensky. Zde opravdu není důvod, proč by dítě nemohlo česky mluvit či se v češtině (slovenštině) zdokonalovat. Od mnoha rodičů také víme, že je pohodlnější nechat děti mluvit i doma - pouze anglicky. Známe případ dítěte, které se stýdlo pozvat si domů kamarády, protože rodiče mluvili angličtinou,

kteřá byla daleko od angličtiny Shakespearovy. Dítě však nemluví ani česky (slovensky) a tak se nemohlo "pochlubit", že on a jeho nejbližší zato mluví jazykem, který se pouze anglicky mluvící kamarád nemůže nikdy naučit. Jeden známý český spisovatel žijící v Kanadě (a na severoamerickém kontinentě od svých 13ti let) mi kdysi vyprávěl, že - stejně jako jiné děti - se nechtěl od svých kamarádů lišit. Záhy však poznal, že je legrace, když může předstírat svou odlišnost od davu - a "cizí" přízvuk dokonce předstíral, aby byl pro své okolí (a hlavně pro děvčata) zajímavější. Díky moudrosti jeho rodičů umí jazyky oba dokonale a v severoamerické společnosti se dobře uplatní.

Před listopadovou revolucí rodiče velmi často podléhali dojmům, že čeština či slovenština jsou jazyky naprosto nepraktické. Pak tedy přišla revoluce, a mnohé děti byly posílány k babičkám, aby se přece jen z té mateřštiny něčemu přiučili, a často bylo jasné, že zvládnutí "staronového" jazyka už pro ně bylo problémem.

Opět se vrátím k příkladu. Přátel má syna, který (jako většina dětí) češtinu příliš používat nechtěl. Lož - doma se mluvílo česky, a tak přece jen musel. Když ukončil studia práv, tak ho vyslala kanadská vláda do ČSFR, aby tam pro ni dělal výzkum jedné mezinárodně důležité oblasti. Proč právě tento mladý právník? Protože mluví česky. Vůbec - zavolejte si do velkých právnických firem a řekněte, že víte o advokátovi, který mluví také

naší mateřštinou. Ruce vám utrhnou. A pro příklady bychom nemuseli chodit daleko. Je jich v každém oboru mnoho. Československo je teď (a bude i po rozdělení) zemí, kam se bude investovat, kde budou navazovány kontakty ve všech oborech lidské činnosti. Nestojí budoucí profesionální život vašeho dítěte zato, abyste je naučili česky mluvit, číst a psát?

Čeština je jazyk komplikovaný, z hlediska lingvistického velmi komplexní, a k jeho dobrému zvládnutí je zapotřebí i profesionální výuky. A právě proto zde, v Torontě, máme české třídy, kde si děti svou mluvenou češtinu mohou zdokonalit. A nejen to. Máme zde i katedru slovanských jazyků na Torontské univerzitě, kde děti mohou za studium češtiny dostat

i potřebné ohodnocení (credit).

Čeština (či slovenština) už dávno nejsou nepraktické jazyky. Naopak. Jsou to jazyky (právě pro svou výlučnost) velmi vyhledávané a profesionálně uplatnitelné. Proč tedy dětem nedopřát už od dětství, aby se v tomto jazyce cítili opravdu jako doma a v budoucnu, v praktickém životě, si jím nezvýšily svou profesionální kvalifikaci?

Mluvíte o tom se svými dětmi. Česky či slovensky. Pomozte jim pochopit, že je to nejen jazyk rodičů a prarodičů, ale také jazyk jejich kanadské budoucnosti.

Informace o výuce češtiny dostanete na tel. čísle 536-5342 (Ludmila Čarková) nebo 439-4354 (Zuzana Žilová)

Retka

CENA ERNESTA TAUBERA

byla 1. října udělena Andrei Horvath za úspěchy při studiu češtiny na malé slavnosti na katedře českého jazyka a literatury University of Toronto. Jak nám řekla vedoucí katedry, Veronika Ambros, Andrea je maďarského původu a její studijní výsledky jsou více než příkladem. Cena Ernsta Taubera za studium češtiny se bude udělovat každoročně. Na setkání také studenti vyhlásili založení českého a slovenského klubu při torontské univerzitě. Členové klubu se chtějí scházet jednou měsíčně při besedách, promítáních filmů, setkáních s hosty a pod. Rádi by také navázali kontakty s ostatními českými a slovenskými skupinami ve městě. Kontakt s Masarykovým ústavem již navázali.

Bližší informace vám ráda dá dr. Veronika Ambros na tel. čísle 978-8897

Andrea Horvath

SPORTOVNÍ ZPRÁVDAJSTVÍ DUŠANA MARTÍNKY

KOPANÁ

1. FOTBALOVÁ LIGA

V 8. kole naší nejvyšší fotbal. soutěže se o největší převrácení postarali hráči Spartaku Trnava, kteří nečekaně "převálcovali" na Letné Spartu 2:1.

Brněnští si přivezli do Prahy i zásluhy fanoušků a prakticky v domácím prostředí (na Julisce) deklasovali Duklu 4:1.

Také Dun. Středa moc nelehlela na nevýhody cizího prostředí a odvezla dva cenné body z Víkovic. Po vítězství 3:2 se zároveň také posunula na 2. místo v tabulce.

Výsledky: Dukla-Břeclav 1:4; Vítkovice-D. Středa 2:3; Sparta-Trnava 1:2; Nitra-Inter 3:0; Prešov-Olomouc 3:0; Slovan-Slavia 2:1; Hráčové-Ostrava 2:0; Č. Budějovice-Bohemians 1:0.

SLOVAN - SLAVIA

Nejdůležitější okamžik:

9. min. - střelu kanonýra Slovanu Dubovského zastavila lyže a hned z protiotoku se "utřhl" sláviský Kuka, který nacentroval Bergerovi, jenž nezaváhal a doslova prostřelil domácího Vencela - 1:0 pro Slavii.

26. min. - tvrdou střelou Klíkovského vyrazil János

před Tímka, který prodělal k Gostličovi - 1:1.

Ve 34. min. si "zavtipkoval" srbský Binič (Slavie), který opět zakopl míč (po předchozí žluté kartě) - červená!!! Zároveň se do sebe pusili (slovně) oba trenéři Galis (Slovan) a Jarabinský (Slavie).

44. min. - domácí Timko přestřelil Šihavého a nahrál nabíhajícímu Dubovskému - 2:1 pro Slovan. Po přestávce se již více bojovalo a taktizovalo, než hrálo. A také střelci obou celků vyšli naprázdno - slav 2:1 už zůstal nezměněn.

Trenér Slovanu Galis si zřejmě vítězství svého celku "vychnul" - se Slavisty se rozloučil zatahou pěstí...!

SPARTA VYHRÁLA V NĚMECKU!

V úvodních zápasech 2. kola Evropských fotbalových pohárů (hráno 21.10.) se z našich zástupců nejvíce dařilo Spartánům (PVP), kteří zcela nečekaně vyhráli na "horké" půdě Werderu Brémy 3:2.

V PVEZ se bratislavský Slovan na Teheimom Poli bohužel neprosadil střelce a podlehl lósně 0:1 čtyřnásobnému vítězi (z let '62, '69, '89, '90) Poháru mistrů - týmu AC Milan.

V Poháru UEFA se nestřelila do "černého" ani Sigma Olomouc a prohrála v Istanbulu s domácím Fenerbache 0:1.

Odvety se hrají ve středu 4.11. tr.

KVALIFIKACE MS V KOPANÉ

Ve 4 kvalifikační skupině, kde hrají také naši reprezentanti, byly 14.10. sehrány další zápasy. Ve velmi důležitém utkání Belgie-Rumunsko se nakonec radovali domácí, kteří se po vítězství 1:0 již trvale zabývali na 1. místě ve skupině se ziskem 8 bodů.

Cs. hráči zajištěli i dalšímu střelci do Rakouska - 14.11.

14.10. Kypr-Wales 0:1.

Pořadí: 1. Belgie (8 bodů), 2. Rumunsko (4 b.), 3. Wales (4), 4. ČSFR (2), 5. Kypr (2), 6. Faer. Ostrovy (0).

14.10. Kypr-Wales 0:1.

Pořadí: 1. Belgie (8 bodů), 2. Rumunsko (4 b.), 3. Wales (4), 4. ČSFR (2), 5. Kypr (2), 6. Faer. Ostrovy (0).

14.10. Kypr-Wales 0:1.

Pořadí: 1. Belgie (8 bodů), 2. Rumunsko (4 b.), 3. Wales (4), 4. ČSFR (2), 5. Kypr (2), 6. Faer. Ostrovy (0).

14.10. Kypr-Wales 0:1.

Pořadí: 1. Belgie (8 bodů), 2. Rumunsko (4 b.), 3. Wales (4), 4. ČSFR (2), 5. Kypr (2), 6. Faer. Ostrovy (0).

14.10. Kypr-Wales 0:1.

Pořadí: 1. Belgie (8 bodů), 2. Rumunsko (4 b.), 3. Wales (4), 4. ČSFR (2), 5. Kypr (2), 6. Faer. Ostrovy (0).

14.10. Kypr-Wales 0:1.

Pořadí: 1. Belgie (8 bodů), 2. Rumunsko (4 b.), 3. Wales (4), 4. ČSFR (2), 5. Kypr (2), 6. Faer. Ostrovy (0).

14.10. Kypr-Wales 0:1.

Pořadí: 1. Belgie (8 bodů), 2. Rumunsko (4 b.), 3. Wales (4), 4. ČSFR (2), 5. Kypr (2), 6. Faer. Ostrovy (0).

14.10. Kypr-Wales 0:1.

Pořadí: 1. Belgie (8 bodů), 2. Rumunsko (4 b.), 3. Wales (4), 4. ČSFR (2), 5. Kypr (2), 6. Faer. Ostrovy (0).

14.10. Kypr-Wales 0:1.

Pořadí: 1. Belgie (8 bodů), 2. Rumunsko (4 b.), 3. Wales (4), 4. ČSFR (2), 5. Kypr (2), 6. Faer. Ostrovy (0).

14.10. Kypr-Wales 0:1.

Pořadí: 1. Belgie (8 bodů), 2. Rumunsko (4 b.), 3. Wales (4), 4. ČSFR (2), 5. Kypr (2), 6. Faer. Ostrovy (0).

14.10. Kypr-Wales 0:1.

Pořadí: 1. Belgie (8 bodů), 2. Rumunsko (4 b.), 3. Wales (4), 4. ČSFR (2), 5. Kypr (2), 6. Faer. Ostrovy (0).

14.10. Kypr-Wales 0:1.

Pořadí: 1. Belgie (8 bodů), 2. Rumunsko (4 b.), 3. Wales (4), 4. ČSFR (2), 5. Kypr (2), 6. Faer. Ostrovy (0).

14.10. Kypr-Wales 0:1.

Pořadí: 1. Belgie (8 bodů), 2. Rumunsko (4 b.), 3. Wales (4), 4. ČSFR (2), 5. Kypr (2), 6. Faer. Ostrovy (0).

14.10. Kypr-Wales 0:1.

Pořadí: 1. Belgie (8 bodů), 2. Rumunsko (4 b.), 3. Wales (4), 4. ČSFR (2), 5. Kypr (2), 6. Faer. Ostrovy (0).

14.10. Kypr-Wales 0:1.

Pořadí: 1. Belgie (8 bodů), 2. Rumunsko (4 b.), 3. Wales (4), 4. ČSFR (2), 5. Kypr (2), 6. Faer. Ostrovy (0).

14.10. Kypr-Wales 0:1.

Pořadí: 1. Belgie (8 bodů), 2. Rumunsko (4 b.), 3. Wales (4), 4. ČSFR (2), 5. Kypr (2), 6. Faer. Ostrovy (0).

14.10. Kypr-Wales 0:1.

Pořadí: 1. Belgie (8 bodů), 2. Rumunsko (4 b.), 3. Wales (4), 4. ČSFR (2), 5. Kypr (2), 6. Faer. Ostrovy (0).

14.10. Kypr-Wales 0:1.

Pořadí: 1. Belgie (8 bodů), 2. Rumunsko (4 b.), 3. Wales (4), 4. ČSFR (2), 5. Kypr (2), 6. Faer. Ostrovy (0).

14.10. Kypr-Wales 0:1.

Pořadí: 1. Belgie (8 bodů), 2. Rumunsko (4 b.), 3. Wales (4), 4. ČSFR (2), 5. Kypr (2), 6. Faer. Ostrovy (0).

14.10. Kypr-Wales 0:1.

TABULKA HOKEJ

1. Litvínov	47:29	17
2. Č. Budějovice	36:29	14
3. Jihlava	43:34	12
4. Zlín	36:33	12
5. Vítkovice	44:32	11
6. Košice	30:31	11
7. Sparta	31:34	11
8. Kladno	38:43	11
9. Trenčín	36:33	10
10. Olomouc	35:35	10
11. Poprad	32:46	10
12. Slovan	28:34	9
13. Plzeň	25:34	7
14. Pardubice	30:44	7

NAŠI HOKEJISTÉ V EVROPĚ VÍTÁNÍ

Čs. hokejisté se prosazují nejen na severoamerických kluzištích, ale jsou také vyhledávanými posilami v nejvyšších evropských klubových soutěžích.

V Německu oblékají dres Freiburger - Črha, Procházka, Uvíra, Gulda, Mann, Zemlička, Gross, Kaufbeuren - (trenér Marinac) - Lubina, Frosch, Kunc, Fous, Krefeld - Lang, Mannheim - Lála, Poner, Votok; Schwenningen - Malý. Ve Finsku působí v prvoligových soutěžích 15 hráčů: Rauma - Briza, J. Haisinki - Janecý, Šepa; Jyväskylä - Doležal, Jonák; IFK Helsinki - Kadlec; Mämmenlin - Toupal, Kapusta; Tampere - Šindel, Kučera; Lahti - Svoboda, Lála; Kuopio - Rusnák, Pašek; Por - Medlar.

Ve Švédsku hrají: Jönköping - Kašák, Brynäs - Ščepan; Leksand - Šršeň; Modo - Hořava, Hosták; Malmö - Švehla (nejlepší hráč uplynulé sezony).

V norském Fredrikstadu hrají Válek a Albrecht; v Oslu - Lála.

Dánsko: Fredrikshaven - Eoerte, Střida.

Švýcarsko: Lugano - Rosol.

Francie: Briancon - J. Bonda.

Rakousko: Zell am See - Haidovsky.

Na nastávajícím MS v Mnichově budou mít naši reprezentační trenéři opravdu z čeho vybírat. A pokud

se dostaví i další hráči z týmů NHL (vyřazených ze závěrečných kol Stanleyho poháru), medailové umístění by nám nemělo uniknout!

VOLEJBAL

SUPERLIGA ŽEN

V mezinárodní "superlige" s účasti týmů z ČSFR, Slovenska, Rakouska, Maďarska se odehrály úvodní střelny (výsledky):

UK Bratislava-Maribor 3:1; T. Budapešť-KPS Brno 3:1; Vídeň-Slavia 3:1; B. Bystřice-Maribor 3:1; Eger-KPS Brno 3:1; Salzburg-Slavia 0:3.

SUPERLIGA MUŽŮ

Úvodní zápasy Olymp Praha-Dukla Liberec 1:3; Brno-Dukla Liberec 1:3; Bratislava-Aero Odol. Voda 3:1.

1. LIGA HÁZENKÁŘŮ

4. kolo přineslo tyto výsledky: Topolčany-Kopřivnice 23:18; Bratislava-Karviná 27:13; Plzeň-Košice 17:17; Trnava-Prešov 17:15; Přestýany-Slavia 21:15; Pov. Bystřice-Dukla 21:14.

Tabulku vede Trnava (6 b.), 2. Dukla (6 b.), 3. Prešov (6 b.).

1. LIGA BASKETBALISTŮ

Odehrané dvoukolo přineslo také "ztráty" hráčům Handlové, kteří podlehl Zlíně 68:84 a také Ostravě 90:102. Ligovou soutěž vede po 6 kole tým Prievidze (11b), 2. VSK Praha (10 b.), 3. Trenčín (10 b.).

102. MARTELL VELKÁ PARDUBICKÁ

Již několik dní před zahájením měli policisté pohotovost k zajištění ostrahy závodců, avšak ani letos se nepodařilo uhádnout žádný průběh dostihů. 102. ročník (dotovaný milionem korun firmou Martell) se odehrál až zpožděně na startu, když po závodě zela nepohodlně poháňal "domácí" anarchisté a súnheadi, aby pak v zápatí byli pochyťáni a odvezeni policejními vozy. Poté se již konečně na trati dlouhé 6900 m rozběhlo 15 koní.

V úvodních metrech se probíjaval do vedení francouzský Harliche, který se také první přiblížil na Taxisův příkop. Po Taxisu, kde padlo 8 koní, se ujal vedení desetiletý hnědák Quirinus (jezdec Brečka), který uhájil svou pozici až do cíle. Tam již čekala "sladká odměna" - půl milionu korun.

TABULKA

1. Slovan	21:5	14
2. D. Středa	20:10	13
3. Brno	16:14	11
4. Sparta	13:7	10
5. Olomouc	12:11	10
6. Hráčové	11:7	9
7. Slavie	15:12	9
8. Inter	17:14	8
9. Ostrava	11:12	8
10. Vítkovice	8:11	6
11. Nitra	6:9	6
12. Prešov	10:14	6
13. Trnava	10:17	5
14. Bohemians	5:14	5
15. Č. Budějovice	8:9	4
16. Dukla	12:24	4

Co nového v Československu?

Tato strana je připravována na podkladě materiálů FMZV, ČTK, československého tisku a z dalších zdrojů.

12. října

■ Do dvou týdnů by měl být vypracován konečný návrh celní unie tak, aby mohla být deklarována letos 28. října. Dohodly se na tom obě vlády na společném jednání v Koloděch. Návrhy dokumentů projednávají vlády 26.10. Poté by mohly být návrhy odeslány do Národních rad. Dohoda o celní unii předpokládá vytvoření orgánu s rozhodovací pravomocí, který bude projednávat případné rozpory a chránit před porušováním práv obou republik. Smlouvu o celní unii bude možné vypovědět.

■ Za podstatné rozhodnutí považuje Klaus dohodu o tom, že zemědělství bude součástí celní unie. "Bude však v něm mít samostatnou kapitolu..." dodal. V oblastech pohybu pracovních sil, sociálního zabezpečení, přesunu kapitálu a zdanění budou vlády postupovat cestou důležitých dohod.

■ Dělení měn je rozděleno do tří fází. V první bude existovat společná měna, ve druhé bude probíhat technická konverze do dvou samostatných měn v poměru 1:1 a bude doprovázena doplňkovými smlouvami typu platební dohody. Ve třetí fázi pak bude kurs rozvolňován. Státní hranice mezi ČR a SR bude definitivně určena v r. 1993.

■ Jediným rozporům při jednání republikových vlád v Koloděch byly podle Klausovy odlišné názory na řešení otázky občanství. Mečiar na TK uvedl, že česká strana je pro zavedení cizineckého režimu, slovenská dává přednost režimu unijnímu.

■ Delegáti sněmu SKDH, které se přeměnilo na politickou stranu s názvem Křesťanská sociální unie, schválili program KSÚ, která považuje národ za prvotní základ státu.

■ Bývalý mluvčí HZDS a současný moderátor mítinku V. Mečiar Zelenay byl několik měsíců před skončením 2. svět. války vyznamenan prezidentem J. Tisem za to, že "zajal dva partyzány". Tento údaj potvrdil deník "Slovák" ze dne 26. ledna

akce na Velké pardubické steppochase a služnost na to, že policisté nebyli označeni.

■ Deník Prostor přináší vyjádření předsedy rozpočtového výboru ČNR Tomáše Ježka (ODA) nad úskalky, která přinese celní unie mezi ČR a SR. Podle jeho názoru jsou sice podmínky pro odstranění celní hranice v rámci budoucí celní unie správně formulované, ale "...pravděpodobnost jejich splnění je velmi nízká...", dále konstatuje, že myšlenka unie spočívá na paralelním hospodářském vývoji a na velmi těsné koordinované měnové a rozpočtové politice. "Když se toto nedálo v rámci jednoho státu, tím méně se dá předpokládat, že by se tak těsná spolupráce dala až vzniknou státy dva..."

14. října

■ V čele vyšších samosprávných celků, na něž se má v budoucnu dělit Česká republika, by měly podle místopředsedy české vlády Jana Kalvody stát přímo volené zastupitelské orgány. "Rozhodně se předpokládá, že další samosprávný stupeň, který se může jmenovat země, bude mít přímo volený sněm...", řekl novinářům po skončení jednání české vládní koalice.

■ V trestní věci proti Vasilu Bilakovi, obviněnému z protiprávního zacházení s devizovými prostředky KSČ, rozhodl městský soud, že obvodní soud pro Prahu 1 má ve věci jednat a rozhodovat podle podané obžaloby.

■ Česká vládní koalice se dohodla na tom, že druhá komora parlamentu - senát - by měla být volena způsobem vycházejícím z většinového principu, kdežto členové poslanecké sněmovny by byli voleni podle principu poměrného zastoupení. Pro ČSTK to uvedl místopředseda ČNR Jan Kasal (KDU-ČSL).

■ Vodní dílo Gabčíkovo je hotové. K přehrazení Dunaje je potřebné politické rozhodnutí, které zatím neapadá.

■ Slovenská vláda souhlasila s

v Koloděch a část jednání také věnovala přípravě na nadcházející schůzku vlád ve slovenské Javorině. Kabinet je schopen připravit včas materiály potřebné pro jednání, které se uskuteční 26. 10. t.r. Nevylučuje se možnost, že tamní jednání vlád bude dvoudenní. Předseda vlády ČR dále uvedl, že nejvhodnější formální cestou k zániku federace by v současné době mohl být spíše nový kompetenční zákon, který by rozpusťl kompetence federace, než nový zákon o způsobech zániku federace.

■ Slovenské ministerstvo zahraničí nehodlá vybírat velvyslance SR podle stranické příslušnosti. Pro ČSTK to řekl ministr zahraničí SR M. Kňažko, který se v Praze sešel s pracovníky federálního ministerstva zahraničí. "... chceme hledat osobnosti, které budou reprezentovat zemi v zahraničí, ale nebudou podléhat stranickým nařízením nebo změnám politické situace po případných volbách...". Podle jeho slov se pracovníci FMZV slovenské národnosti mohou vrátit na Slovensko a mohou pracovat na MZV SR. Kňažko ujistil, že jeho úřad bude mít zájem i o Čechy, kteří mají nebo získají občanství SR. V souvislosti se sestavováním rozpočtu SR na příští rok, ministr Kňažko uvedl, že rozpočet MZV SR se nebude snažit něco ušetřit. "...ten se musí naopak zněkolikanásobit..."

■ Experti z ústřední celní správy posuzují připravovanou dohodu o celní unii, která by měla být podle politických dohod ODS a HZDS vytvořena mezi Českou a Slovenskou republikou k 1. lednu 1993 skepticky. "Aby mohla celní unie dobře fungovat a odpovídat atributům všeobecné dohody o dech a obchodu, je nezbytné nutné, aby byl vytvořen jeden společný celní orgán, který by měl zákonodárnou a výkonou moc." Prohlásil to ředitel odboru ústřední celní správy Vojtěch Klucar.

■ Rudolf Filkus, místopředseda ČSFR potvrdil, že se feder. vláda dlouho zabývala přípravou verze návrhu zákona o způsobu dělení federace. Česká vláda doplnila, aby poslední verze byla provázena určitou smlouvou mezi republikami z hlediska uplatňování principu a aplikací zákona.

■ Guvernér SBČS Josef Tošovský konstatuje, že za letošní první pololetí představovaly přímé zahraniční investice v ČSFR zhruba 450 milionů US \$. Ve třetím čtvrtletí je to dalších 400 milionů \$.

16. října

■ Český premiér V. Klaus má obavy o zvládnutí nové daňové soustavy bezprostředně po jejím zavedení v lednu příštího roku. Řekl to na mítingu s představiteli města a okresu v Hradci Králové, kde byl na jednodenní návštěvě. "Problém vidím v daňových únikcích či schopnosti zvládnout novou daňovou soustavu v prvních dnech a týdnech 1993..."

■ Organizačně a technicky je vše zabezpečeno tak, aby mohly k 1. lednu 1993 existovat dvě samostatné armády. Prohlásil to na TK v Praze ministr obrany I. Andrejčák. K vytvoření funkčních leteckých sil na Slovensku sdělil, že se pracuje na podmínkách, které by letectvo v této republice učinily bojovnými. K tomu napomůže i to, že ve velmi krátké době skončí výběr pilotů, kteří projeví zájem o službu v armádě Slovenské republiky. Samotná slovenská armáda bude podle slov člena brannébezpečnostního výboru NR (národní rady) SR a asociace slovenských vojáků Petra Švece plně schopná bránit integritu nezávislé Slovenské republiky už po 1. lednu 1993. Slovensko je však už dnes schopno i bez pomoci České republiky demonstrovat určitou sílu a tak zadržet případného agresora. Švec dále řekl, že při konstitování slovenské armády bude důležité eliminovat "jistě federální důstojníky, kteří dosud věci slovenské armády škodili..." Jak dále upřesnil jde také o ministra obrany I. Andrejčáka, který za tři měsíce působení ve své funkci "neudělal nic konkrétního ve prospěch armády Slovenské republiky."

■ Místopředseda ČNR Jiří Vlach (ODS) v reakci na názor, že listinu základních práv a svobod nelze novelizovat, protože její přijetí bylo mj. podmínkou pro vstup Československa do evropských institucí. Připustil, že jde o složitou otázku. V listině je však podle jeho názoru množství "nerealizovatelných absurdností...", že právě vznik České republiky je jednou z významných příležitostí, jak je uvést do souladu s realitou.

■ Ministr kultury SR D. Slobodník v rozhovoru pro deník Prostor řekl, že 80% slovenského tisku je buď vyslovené v opozici vůči nynější vládě, nebo neutrální.

■ Udělení prezidentských pravomocí předsedovi slovenské vlády označil český premiér V. Klaus za další důkaz nutného

rozpadu zatím ještě společného Československa. "...doutám, že tato gesta sleduje zejména naše česká opozice, která stále tvrdí, že Klaus chce rozdělovat stát..." řekl na mítingu s občany na závěr své návštěvy v Králověhradeckém okrese.

■ Případem dvou čs. občanů z Hradce Králové, kteří byli dne 7. října t.r. zadrženi v Německu při pokusu prodat deset kilogramů plastické trhaviny SEMTEX a rozbušky, se budou i nadále s největší pravděpodobností zabývat německé vyšetřovací orgány. Oba obvinění zůstávají ve vazbě v Německu.

■ Prezidentské pravomoci jsou podle Metropolitního Telegrafu trumfem ODS. Představitelé HZDS budou totiž těžko vysvětlovat, že tyto kompetence stále splňují podmínky společného státu. Budou-li leadři HZDS tvrdit něco jiného, není problém, aby je na tomto konkrétním případě ODS usvědčila z flagrantního případu lži.

■ Národní obroda přináší názory některých slovenských politiků o přesunutí prezidentských pravomocí na předsedu vlády SR V. Mečiar. Jan Čamogurský, předseda KDH uvedl, že slovenská vláda tímto velmi výrazně vytvořila dvouprávní státu, a tím přinášela na smetání kritiků z české strany. "...není tajemství, že česká strana v případě, nedojde-li k dohodám o rozdělení ČSFR, chce použít jako argument, že slovenská strana přijetím ústavy SR vlastně už vystoupila z federace. Taková argumentace by byla pro Slovensko velmi nevýhodná..." zdůraznil J. Čamogurský.

19. října

■ V Bonnu kolují dvě verze domnělého pokusu o atentát na V. Mečiar - buď šlo o nepovedený žert anonyma, nebo o skutečně záměrný pokus. Podle některých zdrojů zavolał neznámý muž policii poté, co kolona aut s Mečiařem opouštěla večer Düsseldorf směrem na Bonn. Čistou německou oznamoval, že zachytil "náhodou" telefonický hovor, v němž se účastníci bavili o případě atentátu. Po příjezdu do Bonnu byla delegace z hotelu ve středu města přestěhována do vládní rezidence Petersberg, která byla trvale sítěna bezpečnostními silami.

■ Předseda ČNR M. Uhde navrhl na jednání dočasné komise ČNR pro přípravu ústavy ČR, aby se tento orgán sešel až poté, co vláda předloží návrh ústavy v paragrafovém znění. Komise tento návrh schválila. Poslanec za opoziční LSU Pavel Hříš vyjádřil nad tímto rozhodnutím zklamání: "...vláda parlamentní komisi pohrdá..." řekl.

■ V. Mečiar prohlásil, že ratifikační referendum by mělo být v polovině prosince. Pro TK SR dodal, že proto je nezbytné připravit organizační opatření i zákon, které by umožnily občanům vyjádřit se k dalšímu soužití s Českou republikou. Dále řekl, že vnitropolitickou situaci na Slovensku v poslední době charakterizuje přenesení nespokojenosti za chyby vlády minulé na současnost!

20. října

■ Německý týdeník Der Spiegel přinesl rozhovor s V. Klausem, kde říká: "...vytvoření jakési Česko-Slovenské unie nemá žádnou naději na prosazení. Je to nestabilní řešení a takové si nemůžeme dovolat..."

■ Policejní prezidium v Bonnu považuje za málo pravděpodobné, že anonymní hrozba atentátu na Mečiaru při cestě z Düsseldorfu do Bonnu bude obhájena. Jak sdělil mluvčí úřadu na dotaz ČSTK, případ se dále vyšetřuje. Původce anonymu však "pravděpodobně nebude vypátrán..."

■ Účastníci setkání opozičních stran ČSSD, LSU, DSP, SDL a HSD-SMS v Brně trvají na referendu, protože jak řekl předseda Demokratické strany práce Petr Worn, nikdo nemá právo prohlásit veřejnost za nezpůsobilou vyjádřit své stanovisko k základní otázce naší státní existence.

■ Otázku, jak mohl být někdejší poslanec FS Jan Kavan evidován v materiálech StB z let 1969 - 1971 jako tajný spolupracovník důvěrného styku, když příslušná směrnice definující tuto kategorii byla vydána až v roce 1983, klade si čs. helsinský výbor ve stanovisku, které obdržela ČSTK. Nezávislá komise při FMV konstatovala, že Jan Kavan byl vědomým spolupracovníkem StB.

21. října

■ Podle V. Havla si česká opozice v současné politické situaci uvědomuje svou spoluzodpovědnost a má vůli konstruktivně pracovat. Byla by však ráda, aby byla při státoprávních jednáních brána koalici více na vědomí. Havel to řekl po svém rozhovoru s předsedy ČSSD, LSU a HSD-SMS, J. Horákem, F. Trnkou a J. Kryčerem.

■ Vyšší vojenský prokurátor npr. Roman Hájek v závěrečné řeči v hlavním líčení s

bývalými vysokými funkcionáři ministerstva vnitřní F. Kinclm, A. Lorencem a K. Vykypělem navrhl, aby všichni obžalovaní byli uznáni vinnými ve smyslu obžaloby, podle níž jsou stíháni pro trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele.

■ Pro českou stranu jsou podle místopředsedy vlády ČR Jana Kalvody finanční kompenzace při dělení majetku federace naprosto nepřijatelné. Uvedl to během jednání legislativních rad ČSFR, ČR a SR za účasti vlády ČSFR v Praze. Pokud budou přijata k dělení majetku kritéria jako je princip územní a dělení v poměru podle počtu obyvatelstva, není vůbec třeba majetek federace vyčíslávat.

22. října

■ Ústavní soud ČSFR vyhlásil, že ta část rozhodnutí Fed. ministerstva vnitřní ze srpna '91, kterou FMV odhalo Světové odborové federaci povolení mít v ČSFR sídlo, byla oprávněná.

■ ČNR schválila zákon o nestátní tiskové agentuře ČTK, která by od 18. XI. měla existovat jako veřejná právní instituce. K zákonu má však výhrady vláda ČR a to proti pojmu "veřejná právní instituce", který není v čs. právním řádu zakotven.

■ Lidové noviny soudí, že by měl být zorganizován soudní tribunál, který by vynesl morální soud nad minulostí. Deník připomíná, že s výjimkou bývalého člena vedení KSČ M. Štěpána a končícího procesu se třemi bývalými představiteli ministerstva vnitřní Kinclm, Vykypělem a Lorencem zatím nebyl nikdo povolán k trestní zodpovědnosti. Jako by neexistovali dozorcí v lágrech, nebyli krvaví soudci a horliví přísedici, sestavovatelé seznamů nepohodlných lidí nebo jako by nikdo nebyl del v ukradených vlících.

23. října

■ Státní banka Československá počítá s tím, že po 1. lednu 1993 může ještě po určitou dobu fungovat současná čs. měna. Řekl guverner SBČS J. Tošovský. Dodal, že SBČS tudíž připravuje jednu měnovou politiku a uvažuje o jednom ekonomickém prostoru.

■ Václav Klaus: "Kdo chce mít českého prezidenta na Hradě rychle, přeje si volbu nepřítomnou, protože to znamená, že náš parlament může zvolit prezidenta druhý den nebo hodinu poté, co přijme ústavu", řekl doslova. "Vy víte, kdo je naším kandidátem." Dále v Brně řekl, že teprve budoucnost ukáže, zda uplynulých 74 let československé státnosti bylo pouhou historickou anomálií, či zda je rušeno něco nosného, dlouhodobě životaschopného.

■ Federální ministr Jan Klak prohlásil, že přes vynaložené úsilí se v letošním roce nepodaří udržet vyrovnaný federální rozpočet. Devizová pozice čs. státu se nezhoršila a státní dluh klesl.

■ Souhlas s možností finanční kompenzace v souvislosti s dělením majetku federace vyjádřil český premiér Václav Klaus. V olázkách dělení majetku se podle něho rýsuje konsensus. Federální vládou přijatý návrh zákona o dělení majetku, který by měl být doprovázen smlouvou připouštějící případná majetková či finanční vyrovnání předseda české vlády označil za obrovský krok vpřed.

■ Česká národní rada schválila s pozměňovacími návrhy zákon o Bezpečnostní informační službě (BIS) ČR. Pro hlasovalo 108 poslanců, proti byl jeden a tři se hlasování zdrželi. Před začátkem hlasování opouštěla jednání síň většina poslanců opozičních stran. Nejpodstatnějším pozměňovacím návrhem je omezení činnosti zákona do 31. 12. 1993.

STRUČNĚ

1945. G. Zelenay je býv. sportovním komentátorem čs. rozhlasu a otcem současného předsedy sněmovny národů FS Romana Zelenaye (HZDS).

■ Předsedu SNS byl zvolen ministr hospodářství SR Ludovít Čermák. Řekl, že SNS bude podporovat sjednocení všech politických sil v zájmu mezinárodního postavení SR. Na funkci prezidenta SR sněm oficiálně nominoval bývalého předsedu SNS Jozefa Prokeše.

■ Lidové noviny uvedly v rozhovoru s V. Klausem, že ČR nevytvoří vlastní měnu hned po 1. lednu 1993, neboť Slovensko je schopno vytvořit vlastní emisní banku až v červnu. Podle něho jde především o minimalizaci ztrát, které z rozdělení měny vzniknou. "Hrozí zejména prudký pokles vzájemného obchodu mezi SR a ČR, a poklesne-li obchod, jak to známe z rozpadu RVHP, poklesne výroba a zaměstnanost..." řekl Klaus.

13. října

■ Bývalý předseda federální vlády Marian Čalfa zjevně požádá o české státní občanství, protože v Praze žije již 28 let a nepomýšlí na návrat na Slovensko, píše deník Blesk. M. Čalfa v rozhovoru pro tento list uvedl, že spolu s bývalým federálním ministrem zahraničního obchodu Jozefem Bakšayem a bývalým ministrem průmyslu Janem Vrbou zakládá poradenskou firmu.

■ Bývalý předlistopadový exponent KSČ Miroslav Štěpán je podle svých slov i nadále členem KSČM, do které byl letos v září přijat jednou ze základních organizací v Praze 2. Tím reagoval na stanovisko Ústředního výboru strany z minulého týdne, v němž se uvádí, že Ústřední výbor ho za člena KSČM nepovažuje.

■ Politické vedení bývalého SSSR se podle předlistopadového předáka KSČM M. Štěpána dopustilo v souvislosti s převratovými událostmi ve východní Evropě zrady v dimenzi, která v tomto století nemá obdoby. "Jsem přesvědčen, že M. Gorbačov a jeho společníci nezradili pouze socialismus, ale v podstatě s jistou perspektivou zradili i budoucnost dalších socialistických zemí..." uvedl pro ČSTK. M. Štěpán byl minulý měsíc přijat do KSČM.

■ Ministerstvo vnitřní ČR obdrželo za posledních šest týdnů 1480 žádostí o udělení státního občanství ČR, z toho 55 od občanů Slovenské republiky. 40 žádostí pro slovenské občany bylo vyzneno kladně a 15 dalších na vyřízení čeká.

■ Nadace Animal S.O.S. podá stížnost na federální MV za neoprávněnou brutální policejní zásahu proti účastníkům protestů

vypracováním Československo-Rusko-Ukrajinské dohody o tranzitu vojenské techniky bývalé sovětské armády umístěné dosud v Německu přes čs. území. Místopředseda slovenské vlády Roman Kováč k tomu na TK řekl, že za jeden vlak zaplatí německá strana Československu 45 tisíc marek. Tato částka se bude dělit mezi ČR a SR podle délky tratě, po které budou vojenské konvoje přepravovány.

■ Výkonem některých pravomocí prezidenta SR, vyplývajících z ústavy SR, pověřila na zasedání vláda SR předsedu V. Mečiar a to až do doby zvolení prezidenta SR. Jak po zasedání informoval její mluvčí B. Géci, od nynějška bude slovenský premiér mimo jiné dojednávat a ratifikovat mezinárodní smlouvy, propoučovat vyznamenaní a udělovat amnestii. Překvapení nad pověřením slovenského premiéra pravomocemi prezidenta SR vyslovil v rozhovoru pro ČSTK federální premiér J. Stráský, který v některých funkcích zastupuje prezidenta ČSFR. K právu V. Mečiaru udělovat amnestii řekl Stráský, že je ve zjevném rozporu s dosud platným ústavním slámem, který tuto pravomoc poskytuje jediné osobě prezidentu České a Slovenské feder. republiky. V této souvislosti označil Stráský rozhodnutí slovenské vlády za změnu ústavního státu v Československu.

■ K žádnému zásadnímu obrátu v politice KSČM na jejím prosincovém sjezdu podle jejího předsedy J. Svobody nedojde, jak v rozhovoru pro ČSTK reagoval na vyjádření předlistopadového člena KSČ a současného člena KSČM M. Štěpána, který řekl ČSTK, že na tomto sjezdu dojde k obrátu v její politice.

■ Metropolitní Telegraf v poznámce o cizincích píše, že předseda Mečiar a to, že by občan jedné republiky mohl volit do územních orgánů státní správy na území druhé republiky znamená návrat ke konfederaci. Z tohoto hlediska se v otázce občanství obnažuje zásadní rozpor mezi představiteli HZDS a ODS.

15. října

■ Mečiar v zahraničním výboru Spolkového sněmu ujistil německé poslance, že Slovensko se obrací s velkými nadějemi ke všestranné spolupráci s Německem, která podle jeho vyjádření může přinést oboustranný prospěch. "Naši zemi se dobře dařilo vždy, když jsme měli dobré vztahy s Německem..." řekl slovenský ministerský předseda doslova, aniž toto období blíž časové vymezil.

■ Česká vláda podle vyjádření V. Klause rekapitulovala schůzku republikových vlád

Západ TODAY

Časopis odtud i odtamtud
Politika - kultura - zábava

UNDER NEW MANAGEMENT

Předplatné: \$ 24 za rok

Západ TODAY
P.O. Box 228
Heidelberg, Ontario
Canada N0B 1Y0